

היורד

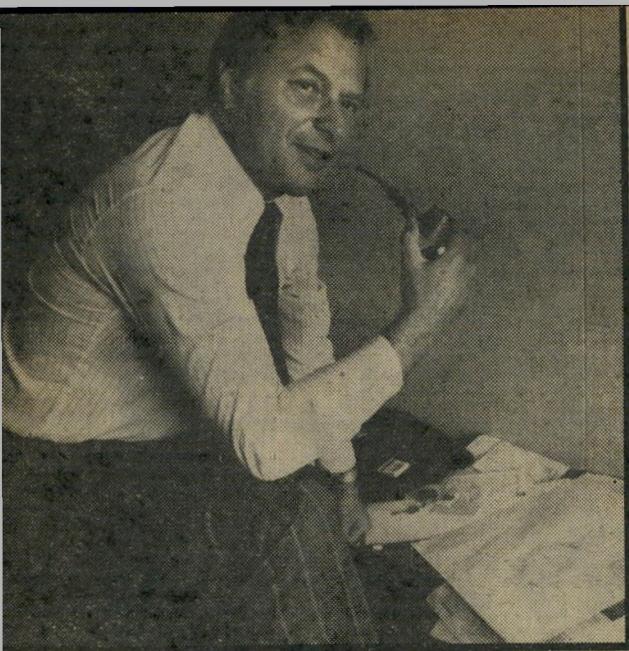
ב 14 השנים האחרונות וענן לוריא הוא אמריקאי לכל דבר, ואפילו אמריקאי מפורסם. מי שהיה עיתונאי ביומון הדור אחר-כך עותן לגברים לגבר וקריקטוריסט של ידיעות אחרונות, נסע ערב מילחמת-ששת-הימים לאמריקה, כדי להצליח בה ולהתעשר. והוא אכן הצליח והתעשר.

לוריא אינו אוהב את התואר יורד, "לאף אדם אין זכות להפקיע את הישראליות שלי. היא שלי ואינה שלו", אמר לעיתונאית יואלה הרשפי. "אני שנה בישראל. אני ישראלי, כי כאשר אני מגיע הנה לביקור, אני מראה לבתי, דפנה, את המקום שבו יצאתי בפעם הראשונה עם חסקה ליס, בגיל שמונה, ואת המקום בו עמד הצירוף של הגנת שלי, מרים."

יתכן שלוריא אמנם חושב עצמו לישראלי, אך לבטח אין זה החינוך שאותו הוא מעניק לבנו, שנקרא בארץ נימרווד ובארצות-הברית רוד. כשהיה צריך נימרווד-רוד לחזור לישראל, כדי לשרת בצה"ל, כפי שעושים בני-יורדים רבים, הוא התנדב למיכללה היוקרתית של הצבא האמריקאי ווסט פוינט. לוריא כועס, לדבריו, על בנו על שהלך לווסט פוינט: "התנגדתי שהוא ילך לווסט פוינט. אני חושב שכישורונותיו הם בכיוון אחר. הוא עשוי להיות פרשן פוליטי מעולה, יש לו כושר ביטוי מצויין והוא מצעיר טוב מאשר צעירי בני-גילו. בשלב זה רואה רוד את עתידו בבירה הפוליטית באמריקה. כנראה שהשיקול שלו היה שהווסט פוינט יכול להיות קרש זינוק. הוא הניך מצטיין."

אך למישפחת לוריא יש עוד תיקווה בכל הנוגע לצה"ל. "הבן השני שלי, ברק (בארי), המתקרב לגיל הגיוס, הביע את רצונו לשרת בצה"ל. הוא מתכוון לכך כבר עכשיו עליידי שיפור אינטנסיבי של ידיעת העברית."

גם לוריא עצמו מצטער, כמובן, על כך שאין הוא יושב בישראל ושולח ממאן כד הקריקטורות והמאמרים שלו ל-411 העיתונים שאליהם הוא קשור. אבל ללוריא יש הסבר לכך: "הדואר הישראלי אינו טוב. הדברים שלי לא יגיעו בזמן לעיתונים."

קריקטוריסט לוריא בלעדי או לא בלעדי

לוריא מתגורר עם רעייתו היפהפיה תמר, בתה של מעצבת הדוגמניות לאה פלטר, ועם ילדיהם בבית השווה יותר ממיליון דולר וחצי, שהם כ-145 מיליון לירות. הוא משתכר, לדבריו, יותר מחצי מיליון דולר נטו לשנה, שהם כ-45 מיליון לירות. הוא נוהג ברולס רויס חומה וכועס על מי שטועה ואומר שהרולס רויס שלו לבנה. "הרולס רויס חומה, המרצדס לבנה."

הוא לבוש בקפידה. מסורק תמיד כמו רוג'ר מור ובפיו מיקטרת ניצחית, בסיגנון עורך-הדון הישראלי צבי לידסקי. רכושו, מלבד הבית, מוערך היום ביותר מ-10 מיליון דולרים, שהם 900 מיליון לירות.

נצל על כך שהוא מסיע אותי במכונית פיאט, סיפר לוריא, שאף ציטט את נאור לאמור: "אני מקווה שבפעם הבאה אסיע אותך במרצדס."

הגירסה של נאור שונה לגמרי. לדבריו ביקש ממנו לוריא חומר שיעזור לו לסייע לרגן. "סיפרתי לו על שמועה שמתהלכת בין עיתונאים בארץ, ושפורסמה כבר אצל משה ז'ק במערבי. על השיחה בין קארטר-טר לשמידט, טוען נאור. אמרתי לו שהוא צריך לבדוק בעזרת הקשרים שלו בגרמניה אם היא נכונה." נאור אינו מכיר חיש שהסיע את לוריא ללוד, אך מכחיש את כל השאר. "לא סחבתי לו את המידע וודת. אחרי התקף-הלב שהיה לי לפני כמה חודשים. אני לא סוחב בעצמי אפילו תיק קטן. לא העברתי אותו דרך המכס. כי פשוט אין מכס לנוסעים יוצאים. ובוודאי שלא שוחחתי איתו על טיב הדי מכונית שלי. אני גאה בכך שיש לי פיאט."

גלוי לדי וולט, שבו קרא לעם הגרמני להתנגד לעיסקת הנשק של ממשלתו עם סודניה, שפרינגר עצמו שלח מיברק-תודה חם לנאור על הדברים שכתב בעיתונו (ראה גלופה). יש להניח שאם רצה נאור לזכור בשירות די וולט, היה מנצל את קשריו עם בעלי-הבית עצמו תחת שיפנה למתווך לוריא. נאור ידוע גם כמי שמקפיד על בריאותו, ואין להניח שהיה מפר את מיצוות הרופאים, שלא להרים משא כבד אחרי התקף, ונושא את מיוזדותיו של לוריא בנמל-התעופה.

כמה שבועות אחרי נסיעתו של לוריא, הוא טילפן אל אריה נאור מגרמניה. בין לוריא לבין מערכת די וולט נתגלע סיכך סוך חמור, שבעיקבותיו הגיש לוריא תביעה נגד עיתונו בגובה של שני מיליון מארק, שהם כ-84 מיליון לירות ישראליות. הסיכסוך פרץ אחרי שדי וולט העז ניק שי למינוי העיתון - ספר קרי-קטורות של לוריא. לדבריו לוריא לו

הראיון של לוריא עם בגין לא הופיע ב-411 העיתונים של הסינדיקט, אלא רק באחד מהם - די וולט הגרמני. די וולט, השייך לאי-העיתונות אכסל שפי רינגר, היה הוגן - בסופו של הראיון נאמר, כי הראיון ניתן במקורו לסינדיקט העיתונות של רענן לוריא. היתה זו מחווה של מערכת העיתון הגרמני לבגין, הידוע כבעל מישקעים נפשיים עמוקים בכל הדיקשור לגרמניה. די וולט רצה להדגיש בכך, שראש ממשלת-ישראל לא נתן רא-יון בילעדי לעיתון גרמני.

חודשיים אחר-כך, לקראת ראש השנה האזרחי, פורסם די וולט מודעת פירסום לעצמו. במודעה פורטו שמות כל האי-שם שנתנו ראיונות לעיתון במהלך ה-שנה - 1980. בגין היה אחד מהם, על פי המודעה.

בגין ששהה לוריא בישראל, כדי לראיין את בעל המשיך להפעיל את קסמיו על נאור. השניים כבר נהגו כידידים ותיקים, וללוריא היתה כניסה חופשית למישרד ראש-הממשלה. לנאור, לעומת זאת, היתה כניסה חופשית לסוויטה של לוריא במלון הילטון ירושלים.

באחת הפגישות של שני הידידים, בלובי של המלון הירושלמי, התקיימה השיחה הניצבת עתה במרכז הפרשה כולה. היה זה ביום שבו עזב לוריא את הארץ. ב-30 באוקטובר.

נאור הגיע למלון, כדי להסיע את לוריא לנמל-התעופה בן-גוריון. אך בטרם פרידה החליטו השניים לשתות קפה בצוותא.

על מהלך השיחה יש שתי גרסאות סותרות - של לוריא ושל נאור. לדברי לוריא, הציע נאור להעביר לו בקביעות חומר סודי של ממשלת-ישראל, תמורת הבטחה שיעסק אחרי הבחירות הקרובות ככתב של די וולט. לוריא טוען, שכמיק-מידע סודי שהגיע לקהילת המודיעין הישראלי, על שיחה שנערכה בין מי שהיה אז נשיא ארצות-הברית, ג'ימי קארטר, לבין קאנצלר מערב-גרמניה, הלמט

טוריסט בגין הקריקטורה שהוטרדה

האם ביקש האיש, שידק על הקאנצלר אדנאור, מרצדס לעבודה בעיתון גרמני?

לנאור יש גם הסבר לכך שפתק, בכתבי-ידו ובחתימתו, נמצא אצל לוריא. "לוריא קם לחתום על החשבון וביקש שאכתוב לו בינתיים את הסיפור. כתבתי אותו. אני מודה שעשיתי שטות, כמו שאני מודה שעשיתי שטות שבכלל הכרתי את לוריא. הפתק נכתב על פיסת נייר שהיתה באותו הרגע על השולחן."

תרופה מתוצרת גרמניה

ק שנה שלא להאמין לפחות לחלק מי גירסתו של נאור. לפני 16 שנה, כשהיה עדיין עסקן-סודותיים מטעם תנועת החרות, הוא נעצר כשהפגין ליד מלון שרתון הישן, נגד מי שהיה אז קאנצלר מערב-גרמניה, קורד אדנאור, שביקר בארץ. נאור פרץ את שרשרת השומרים וירק לעברו של האורח רם המעלה. אל ביתו של נאור לא הוכנס מעולם מוצר גרמני, מלבד אחד. לפני כמה חודשים נאלץ לרכוש תרופה גרמנית בשם אדלס, בעיקבות התקף-לב. קשה להניח שנאור היה משתעשע דווקא ברעיון לרכוש מרצדס. יחסיו של נאור עם אכסל שפרינגר מצויינים. לא מזמן שלח נאור מיכתב

שילם לו העיתון די כסף עבור זכויות יוצרים. מה גם שהמערכת החליטה להקטין את שטח הקריקטורות שלו.

לוריא ביקש להוסיף סעיפים לכתב-התביעה שלו. הוא נזכר בראיון עם בגין ורצה לטעון כאילו די וולט הונה אותו כשכתב בעמוד הירסום העצמי, שהראיון עם ראש ממשלת-ישראל היה בילעדי של די וולט. הוא ביקש מנאור שישלח מיברק מחאה לדי וולט, על כך שהראיון תואר כראיון בילעדי של בגין עם עיתון גרמני. במיברק, כך ביקש לוריא, צריך נאור לציין שיחסי גורמים מסויימים בממשלת-ישראל עם העיתונאי-היורד הרוע.

נאור לא רצה לסרב לדידו, אם כי כלל לא התכוון לשלוח מיברק כזה. מערכת היחסים שבין הממשלה לשפרינגר טובה מדי, ומזכיר הממשלה לא רצה לירוק במרצופו של ידידי-ישראל. הוא התחמק מכמה שיחות טלפון נוספות של לוריא. יחד עם זאת התקשר לשפרינגר וסיפר לו במו פיו על בקשותיו של לוריא. נאור נתן בידי קונצ'רן שפרינגר, שנת

אין זה הסיכסוך הראשון של לוריא עם יוצרים שלו. בעניין דומה הסתכסך עם עורכי ידיעות אחרונות, כשעבד בו. אחר כך התפרסם בקול רעש אדיר ממערכת ניוזרויק, שבה היה קריקטוריסט ראשי.

בע עליידי לוריא, נשקרהגנה מצויין ב-מישפט שעתידי להיערך בגרמניה. כשגודע ללוריא שידידו נאור, "גבד" בו, נמלא חיים וועם והחליט לנקום.

רענן לוריא הדליף את הסיפור לקול ישראל. הכתב המדיני של הרדיו, שימעון שיפר, מיהר להתקשר עם משה ז'ק ממערבי ושאל אותו, מתי הוא פירסם את הידיעה על שיחת קארטר-שמידט. ז'ק ענה לו: "ב-31 באוקטובר." שיפר הביין שבידו סקופ. השיחה בין נאור לבין לוריא נערכה יום לפני הפירסום! טענתו של נאור, כאילו פורסם הסיפור במערבי לפני השיחה שלו עם לוריא הוכחה כי לא-נכונה.

אך לו היה ז'ק יותר דייקן, ושיפר יותר אחראי, היה מתברר שז'ק אמנם פירסם ידיעה ב-31 באוקטובר, אך לא כפי שהבינה שיפר. הידיעה של אוקי-טובר סיפרה לקוראי מערבי, שידיעה קודמת, מה-9 במאוס, אף היא של ז'ק, ושכללה את סיפור הפגישה של הנשיא האמריקאי והקנצלר הגרמני, אינה נכונה.

בשיחה במישרדו של שמואל תמיר, אשר מטעמים השמורים עימו אין הוא מוכן לגלות את תוכנה, ניסו נאור ולוריא להתפשר. לוריא תבע מנאור מיכך תב, שיקחה את עוקץ המידע מסר ל-שפרינגר, הוא רצה שנאור יכתוב ל-שפרינגר כי אין לו כל טענות אל לוריא. נאור הסכים, אך דרש גם להוסיף שאין לו כל טענות לדי וולט. לוריא לא הסכים. בעוד אלה מתווכחים, ביקש מהם תמיר לסיים את הפגישה שהתארכה, משום שגועדה לו פגישה עם לקוח חשוב. נאור ולוריא החליטו להמשיך את השיחה בלי השתתפותו של תמיר, בשעות אחר-הצהריים של אותו היום, בלישכתו של מזכיר הממשלה בירושלים.

בפגישה השנייה התברר שהם אינם מצליחים להגיע לעמק השווה בעניין נוסח המיכתב. אז התפרץ לוריא ואמר לנאור: "אני אחסל אותך! יש לי פתק בכתב ידך שמוכיח שאתה מוכר את סודות המדינה." אחרי האיום המפורש הזה גירש נאור את לוריא ממישרדו.

הפרשה לא הסתיימה. לוריא גינע הר שבוע לארץ כדי להמשיך את מילחמתו בנאור. המילחמה הזו שווה לו שני מיליון יון מארק. הוא התקשר מחוץ-לארץ ליו-עץ המישפטי לממשלה וביקש פגישה עימו. הפרופסור יצחק זמיר נעתר לבקשה, משום שלא ידע, ולוריא גם לא טרח לספר לו, במה מדובר. נאור, לעומת זאת, מתכוון להגיש תביעה פלילית נגד לוריא על כך שכניחה שקרן והעליל עליו עלי-לות-שואו.